

Omavalvonta

Terveysuojelulaki (763/1994) velvoittaa toiminnanharjoittajaa tunnistamaan toimintansa terveyshaittaa aiheuttavat riskitekijät. Tämän kirjeen toiselle sivulle on koottu esimerkein aihealueet, joista omavalvonta voi koostua.

Toiminnanharjoittajalta edellytetään säännöllistä omavalvontaa ja toimintatapoja terveysriskin hallitsemiseksi. Riskien tunnistamisella ja seurannalla on ennaltaehkäisevä vaikutus terveyshaittojen syntymiseen.

Suosittelavaa on laatia kirjallinen omavalvontasuunnitelma, jotta se on kaikkien luettavissa, käytettävissä ja hyödynnettävissä toiminnan ylläpitämisessä sekä kehittämisessä. Kirjallinen omavalvontasuunnitelma on hyvä työkalu esimerkiksi henkilökunnan perehdyttämistä varten.

Terveysuojeluviranomainen valvoo ilmoitusvelvollisten toimintojen terveydellisiin olosuhteisiin vaikuttavia tekijöitä. Viranomainen arvioi omavalvonnan toimivuutta ja miten toiminnanharjoittaja täyttää huolehtimisvelvollisuutensa. Toiminnanharjoittajaa voidaan pyytää esittämään, miten toimintaan vaikuttavat riskit on tunnistettu, miten niiden vakavuus on arvioitu ja mitä riskien hallintakeinoja toiminnanharjoittaja on ottanut käyttöönsä.

Ilmoitusvelvolliset toiminnot

- Päiväkodit, kerhot, leikkipuistot ja nuorisotilat
- Koulut ja oppilaitokset
- Sosiaalihuollon toimintayksiköt
- Vastaanottokeskukset
- Kauneushoitolat ja muu ihonkäsittely
- Tatuointi- ja lävistysliikkeet
- Solariumliikkeet
- Majoitusliikkeet
- Liikuntatilat ja kuntosalit
- Yleiset saunat
- Uimahallit ja muut yleiset uima-allastilat
- Uimarannat

1 Tunnista toimintaan liittyvät riskit

2 Seuraa niihin vaikuttavia tekijöitä

3 Estä terveyshaittojen syntyminen

Esimerkki omavalvonnan aihealueista

1. Toiminta

- Toiminnan kuvaus ja tilat
 - o Tiloissa tarjottava toiminta/palvelu
 - o Toiminta-ajat
 - o Henkilömäärät
 - o Wc-istuinten ja vesipisteiden määrät
 - o Siivous- ja pyykinhuolto
 - o Toiminnassa käytettävät laitteet
 - o Työvälineiden sterilointi
 - o Työvälineiden ja pintojen desinfiointi
- Tilojen terveydelliset olosuhteet
 - o Fysikaaliset
 - Ilmanvaihto
 - Lämpöolot, melu ja valaistus
 - o Kemialliset ja biologiset
 - Rakenteiden ja toiminnan aiheuttamat kemialliset vaikutukset sisäilmaan
 - Sisäilman hiukasmaiset epäpuhtaudet

2. Toiminnan riskitekijät

- Sijainti ja ympäristö
- Toiminnot, joihin sisältyy terveysriski
- Herkät väestö- ja riskiryhmät
- Toiminnassa ja tiloissa tapahtuvat muutokset
- Huoneiston korjaustarpeet
- Pintojen ja tilojen helposti puhtaana pidettävyys
- Haittaeläimet

3. Riskitekijöiden ennaltaehkäisy

- Toiminta ja tilojen riittävyys sekä soveltuvuus toimintaan nähden
- Henkilökunnan perehdytys ja asiakkaiden ohjeistus
- Sidosryhmien välinen yhteistyö ja viestintä
- Tilojen ylläpito
 - o Tilojen siisteys, järjestys ja hygieenisuus
 - Siivoussuunnitelma ja sen toteutumisen seuranta
 - o Huoltosuunnitelmat kiinteistöön ja teknisiin laitteisiin liittyen
 - Ilmanvaihtolaitteiden nuohous ja puhdistus
 - Tilojen korjaukset/toimivuus
 - o Toiminnassa käytettävien laitteiden toimivuuden seuranta
- Sisäilmaongelmissa toimiminen ja milloin on syytä epäillä sisäilmaongelmaa
- Epidemioihin ja muihin häiriötilanteisiin varautuminen
- Haittaeläinten torjunta